

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

LXI. Quod ob gratiam alicui conceditur, non est in ejus dispendium
retorquendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

REGULA LXI.

Quod ob Gratiā alicui conceditur, non est in ejus Dispensium retorquendum.

SUMMARIUM.

1. Simili huic Regula prodita est Jure Civili.
2. Ejus sensus, ratioque,
3. Et passim obvia ei que consona Juris definitiones.
4. Instantia ex eodem solita opponi,
5. Cum Regula conciliantur.

1. **E**Adem non obscure à Modestino JCT.º l. Nulla 25, ff. de LL. & perspicue omnino tradita est ab Imp. Theodof. & Valent. Cæs. quorum Imperiali majestate non minus quam humanitate in subiectos dignissimum ad Florentinum P.P. rescriptum est, Quod favore quorundam constitutum est, ad laesionem eorum nolumus inventum videri, l. 6. C. de LL.

2. Huic proinde consentaneus propositæ Regulæ sensus est, Quod alicui conceditur tanquam favor, gratia & beneficium, sequiori interpretatione in eam sententiam trabendum non est; ut ipsi sit oneri, incommodo, detrimento. Ratio est; quia inducta ad effectum & finem unum, non debent ab eo sine abducere & effectum contrarium producere, l. Nam & judices 2. §. 9. V. fin. C. de Jurando propter calumn. ne actus agentis non ultra duntaxat, quod l. Non minus 19 ff. Si cert. petat. inhibetur: sed contra ejus intentionem operetur. Et profecto si, quod concessum est ob gratiam & favorem, in odium ac dispendium retorqueretur, naturâ suâ exutâ, jam non gratia & favor,

sed odium atque onus foret: nec tam expeteretur, quam fugeretur.

3. **E**xempla obvia sunt; sic enim oeconomus Ecclesiæ istius rerum inventarium conficere tenetur, quin species quasdam quasi pro labore subtrahere possit; ne Ecclesiæ favore bonoque introducta confessio inventarii ipsi damnosa evadat, *can. Charitatem 12. q. 2.* Sic etiam minor, licet in beneficialibus cæterisque spiritibus causis & dependentibus ab eis pro majore habeatur, *c. fin. pr. de Judicis in 6. & contra eum sine curatore litigantem lata sententia Jure invalida sit, l. Acta 44. & l. Contra 54. ff. de Re judic.* beneficium tamen inconsultâ renuntiatione læsus in integrum restitutionis auxiliò, ætate minoribus competente, ei subveniri, *Lib. 1. tit. 41. n. 61.* pro eoque indefenso latâ sententiam subsistere, per l. Non eo minus 4. C. de Procurat. *Lib. 2. tit. 1. n. 32.* est dictum. Eodem modo, licet favore ætatis pupillo motæ quæstionis statûs cognitio discussioque ad tempus pubertatis differenda sit, casu tamen, quò manifestæ probationes pro eo habentur, decidi incontinenti potest, *l. Carbonianum 3. §. 5. ff. de Carbon. Edict.* Clericis quoque & stultiosis competens privilegium civitatis non porrigitur ad onera, quæ civibus imponuntur, Baldus in l. Ruffinus 4. C. de Testam. milit. & Professores Juris plebeis nati parentibus, licet viginti annis continuatâ prælectione nobilitatem ipso Jure consequantur, *l. 1. C. de Profess. qui in Urbe Constantinop. admitti tamen nihilominus possunt ad officia publica, quæ nobilibus denegantur, Castro in l. Nullacit.* Novi quoque privilegii concessione vetera intacta potius vel confirmata, quam revocata intelliguntur, *l. fin. C. de Præposit. agent. in reb. Jalon in l. Legata 19. ff. de Legat. 1. n. 13.* Quorum omnium ratio est; ne id, quod concessum est ob favorem,

P P P

contra

contra præsentem Regulam in odium ac dispendium retorquetur.

4. Sed, sicut ista pro Regula, sic contra eam pugnant pariter obvia exempla dispendii ex favore imminenti; nam primò favore pupilli constituta tutoris auctoritas etiam non leve dispendium affert; cum, ea non interveniente, hæreditatem etiam lucrosam adire, ut maximè vestit, non possit, *l. Obligari 9. ff. de 3. C. 1. Infit. de Aurb. tut.* Secundò, Prælatus, cujus officium ex institutione sua Ecclesiæ favorem & indemnitate spectat, repudiare hæreditatem & legatum eidem relictum potest, per deducta *Lib. 3. tit. 24. à n. 48.* Tertio, eodem fine Ecclesiasticarum rerum alienationi præscripta solemnitas Ecclesiæ quandoque damnosa est; quòd rei procul sitæ & inutilis venditio & cum alia ipsi vicina & maximè profutura permutatio non solennis, licet utilissima sit, jure tamen non subsistat, *can. Sine exceptione 12. q. 2. c. 1. c. Tua 8. C. de lit. qua à Pralat.* Quartò ipsa etiam nobilitatis prærogativa personis eà condecoratis nociva est; cum criminum quorundam severior in nobilem animadversio sit, quàm est in plebeium, *l. Quadam 14. ff. de Panis C. l. Omne 6. §. 1. ff. de Re milit.* Quintò, sic etiam dominica potestas dispendiosa quandoque est dominis; cum servo occidente Noxali actione teneatur dominus: licet illum occidere ignoràrit, *l. Si servus 2. ff. de Noxal. act.*

5. Sed ista speciem majorem, quàm vim habent. Primum; quia hæreditatis additio introducta est favore non solius aduentis, sed legatariorum quoque & aliorum, maximè creditorum: quibus, cum ex additione hæreditatis ad solvenda defuncti debita secundum, & si inventarium non confecit, ultra vires hæreditatis, in foro saltem externo hæres obligetur, ad additionem pupillo necessaria omnino est

authoritas tutoris; quòd hac non interveniente obligari & conditionem suam deteriorem facere non possit, *l. Obligari cit.* Casu tamen, quò hæreditatem non esse damnosam evidens foret, additionem sine tutoris auctoritate à pupillo factam tenere, existimare, *arg. l. Non eò minus cit.*

Secundum; quia, si quando Prælatus repudiatione Ecclesiæ damnum patiatur, id accidit præter, imò contra intentionem Juris & obligationem ab isto impositam Prælato; qui propterea Ecclesiæ obligatur, quando læsa est ipsius repudiatione: sicut pupillo obligatur tutor, *l. Quidquid 7. C. Arbitr. tutel.* Quod si Prælatus satisfaciendo non sit, Ecclesiæ succurritur in integrum restitutione adversus hæreditatis aut legati repudiationem, *arg. l. 1. C. l. fin. C. si minor ab hæredit. junctò c. 1. de In integ. restit.*

Tertium; quia, si alienatio minùs solennis Ecclesiæ expedire judicetur, is in quem facta est, ad contractus observantiam compelli potest ab Ecclesia: quò tamen casu defectum solennitatum ex istius parte supplendum, monui *Lib. 3. tit. 13. num. 87. in fine.*

Quartum, cum; quia in delinquentem nobilem severius quàm in plebeium iis solùm casibus proceditur, quibus crimina aggravantur nobilitate aut in istius contumeliam vergunt: sicut faciunt crimina perduellionis, proditionis, falsi, desertæ militiæ &c. tum verò; quia hujusmodi criminum aliquò se contaminandò nobilitate excidit, seque ejus favore & prærogativis reddit indignum, *Farin. Prax. Criminal. q. 98. n. 93. & Gaill. Lib. 2. observat. 110. à n. 4.*

Postremum; quia dominus Noxali judicio ideo solùm tenetur; quia possessor est vel quasi servi delinquentis ex delicto promeriti supplicium, & ipsi imminens apud quemcunque & ubicunque existat.

REGU-